

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de vaste commissie Klimaat en Groene Groei
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

DATUM 28-11-2024
ONDERWERP Commissiedebat Elektriciteitsnet, Energie-infrastructuur & RES.

Geachte leden van de Kamercommissie Klimaat en Groene Groei,

Op 28 november staat het Commissiedebat Elektriciteitsnet, Energie-infrastructuur & RES op de agenda. In de aanloop hiernaartoe wil Energy Storage NL (ESNL), de brancheorganisatie van de Nederlandse energieopslagsector, u graag attent maken op het belang van energieopslag voor de betaalbaarheid en betrouwbaarheid van het energiesysteem.

We zien momenteel grote maatschappelijke problemen op ons afkomen. We maken ons zorgen over netcongestie, hoge energieprijzen, en de leveringszekerheid na 2030. Door het gebrek aan opslag moet energieproductie uit zon en wind **steeds vaker worden afgeschakeld**, en stagneert de groei van het aandeel duurzaam opgewekte stroom. Afgelopen juli bleef dit aandeel steken op 58% - hetzelfde niveau als dezelfde maand vorig jaar - in plaats van die 63% die het had kunnen zijn als alle productiecapaciteit was blijven draaien. Deze problemen komen voort uit het feit dat we een inefficiënt energiesysteem hebben gecreëerd waarin het **weersafhankelijke energieaanbod onvoldoende in balans is met onze energievraag**.

De vraag naar duurzame elektriciteit zal de komende jaren gaan stijgen, daarvoor is netverzwaring cruciaal. Echter, netverzwaring zorgt er niet dat het weersafhankelijke energieaanbod gelijk is aan de energievraag. Om aanbod en vraag naar energie bij elkaar te brengen is energieopslag en conversie nodig. Door overtollige elektriciteit op te slaan in een batterij of om te zetten en op te slaan in warmte en/of moleculen zorgen we ervoor dat het weersafhankelijke energieaanbod veel beter wordt gematcht aan onze energievraag. Hiertoe doen we een aantal concrete voorstellen.

1. Herzie rol grootschalige batterijen bij afnamecongestie

In recente Kamervragen van Kamerlid Grinwis¹ heeft de minister laten weten geen rol te zien voor batterijen bij afnamecongestie, daarbij verwijzend naar de conclusies uit het CE Delft onderzoek 'Beleid voor grootschalige batterijsystemen en afnamecongestie'² (april 2023). Vanwege snelle veranderingen in de batterijtechnologie moet er volgens Energy Storage NL en Netbeheer Nederland verder onderzoek worden gedaan naar de rol die batterijen kunnen spelen bij afnamecongestie.

- *Betrouwbaarheid*: CE Delft concludeert dat de stimulering van batterijen geen betrouwbare maatregel is omdat de gemiddelde netcongestieduur langer dan 8 uur duurt, terwijl batterijen op maximaal vermogen maar 4 uren afnamecongestie kunnen verlichten. Daarmee is een batterij

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/09/26/beantwoording-vragen-over-bericht-eneco-kijkt-over-de-grens-bij-investeren-in-opslag-en-opwek>

² [Kernrapport Beleid voor grootschalige batterijsystemen en afnamenetcongestie | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

wellicht niet dé oplossing, maar juist wel één van de oplossingen om afnamecongestie te verlichten, vooral ook in regio's waar de gemiddelde netcongestieduur lager is. Daarnaast kan men indenken dat batterijen in combinatie met andere flexibele assets (zoals aggregaten) de benodigde flexibiliteit kunnen leveren om de congestie te verhelpen.

- *Betaalbaarheid*: CE Delft concludeerde dat batterijopslag een te dure maatregel is om afnamecongestie te verminderen. We zien echter dat batterijprijs extreem aan het dalen is. Het afgelopen jaar is deze prijs gehalveerd³, waardoor batterijen wel degelijk een kosteneffectieve maatregel zijn, zeker gezien de financiële nevenschade voor bedrijven die anders niet kunnen produceren of verder kunnen verduurzamen.
 - *Schaalbaarheid en uitvoerbaarheid*: CE Delft concludeert in het onderzoek dat batterijen niet snel realiseerbaar zijn, maar met de intrede van maatschappelijk prioriteren en daarmee het voorrang verlenen van 'batterijen' als congestieverzachter in de wachtrij, wordt het mogelijk om batterijen – onder de juiste voorwaarden – juist versneld neer te zetten.
- *Energy Storage NL en Netbeheer Nederland pleiten er daarom gezamenlijk voor om aanvullend onderzoek te doen naar de situaties waarin batterijen afnamecongestie kunnen verhelpen. Afhankelijk van de uitkomsten kan het beleid van batterijen bij afnamecongestie herzien worden en kan bepaald worden hoe batterijen in deze situaties gestimuleerd kunnen worden. Deze actie kan onderdeel worden binnen het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN).*

2. Maak vaart met de subsidieregeling uitgestelde levering zon-PV

In het Klimaatpakket van april 2023 werd een subsidie aangekondigd voor uitgestelde levering door middel van zon-pv-installaties samen met batterijen. In het Meerjarenprogramma Klimaatfonds is voor deze regeling €100 miljoen gereserveerd in 2025, maar door het ministerie is nog geen duidelijkheid gegeven over de manier waarop deze besteed gaat worden. Dit leidt al geruime tijd tot onzekerheid in de markt en daarmee vertraging van projecten.

- *Energy Storage NL en Holland Solar vragen de Kamer daarom om de minister op te roepen op korte termijn duidelijkheid te geven over de uitwerking van de subsidieregeling uitgestelde levering en hierover met de zon- en opslagsector in gesprek te gaan.*

3. Help huishoudens flexibeler met hun energie om te kunnen gaan

Met de afschaffing van de salderingsregeling in het vooruitzicht, is het voor consumenten en ondernemers extra belangrijk om snel duidelijkheid te krijgen over manieren waarop voor de eigen opwek nog steeds een acceptabele terugverdientijd gerealiseerd kan worden. Onderzoek van CE Delft en TNO⁴ toont aan dat dit mogelijk is met de flexibilisering van de eigen energiebehoefte, bijvoorbeeld met een boiler of thuisbatterij. Om te zorgen dat 'netbewuste' zelfconsumptie aantrekkelijker wordt zijn effectieve prikkels en duidelijke spelregels nodig.

- *Samen met de NVDE, Energie Samen, Holland Solar, HIER, Energie-Nederland, Netbeheer Nederland roept Energy Storage NL de politiek op om flankerend beleid te ontwikkelen waarmee alle huishoudens geholpen worden om op een netbewuste manier zoveel mogelijk eigen opgewekte zonne-energie te gebruiken.*

³ [China's Batteries Are Now Cheap Enough to Power Huge Shifts - Bloomberg](#)

⁴ <https://ce.nl/publicaties/feitenbasis-aanpassing-salderingsregeling-zonne-energie/>

4. Faciliteer warmteopslag bij warmtenetten om piekvraag te verlagen

Energy Storage NL, Invest-NL en onderzoeksbureau Kalavasta doen momenteel onderzoek naar de baten van warmteopslag bij warmtenetten. Een belangrijke voorlopige conclusie is dat een warmtenet dat gebruik maakt van een warmtepomp in combinatie met piekketels en/of warmteopslag aanzienlijk minder piekcapaciteit vereist dan een woonwijk die geheel bestaat uit individuele warmtepompen (all-electric). Door gebruik te maken van warmteopslag in combinatie met een alternatief transportrecht kan de belasting op het elektriciteitsnet op piekmomenten volledig worden geëlimineerd en ontstaat daarmee ruimte voor wijken die anders niet aangesloten kunnen worden. Daarnaast is warmteopslag onmisbaar om warmtenetten volledig CO₂-vrij te maken.

De maatschappelijke waarde van warmteopslag bij warmtenetten is dus zeer groot. Toch wordt er op dit moment geen beleid gevoerd om de combinatie van warmteopslag bij warmtenetten mogelijk te maken. De financierbaarheid van warmteopslag is op dit moment de grootste belemmering. Hiervoor doen we de volgende voorstellen:

- *Voor de aanleg van warmtenetten is een 'Waarborgfonds Warmtenetten' opgetuigd voor ontwikkelaars. Zorg dat ook ontwikkelaars van warmteopslag hierop aanspraak kunnen maken.*
- *Warmteopslag kan de netbeheerderskosten verder omlaag brengen. Deze baat komt echter niet terug bij de ontwikkelaars maar volledig bij de netbeheerders. Zorg ervoor dat het tarief van de netbeheerders bij warmteopslag omlaaggaat zodat ontwikkelaars worden gecompenseerd.*
- *Richt subsidies op de implementatie van warmteopslag. Binnen de SDE++ is het mogelijk om voor hoge temperatuur warmteopslag subsidie te krijgen, maar lage temperatuur warmteopslag krijgt geen SDE++ toekenning, waardoor er sprake is van een ongelijk speelveld. In de WIS zouden warmtenetten met opslag voorrang kunnen krijgen bij de subsidieverlening.*

5. Geef richting aan de ontwikkeling van flexibiliteit in ons energiesysteem

Netcongestie, instabiele energieprijzen en strategische onafhankelijkheid zijn grote drijfveren voor de realisatie van een flexibeler en daarmee weerbaarder energiesysteem. In het Nationaal Plan Energiesysteem en de Routekaart Energieopslag wordt het algemeen belang van energieopslag hiertoe erkend. Echter, door gebrek aan een duidelijke richting vanuit de landelijke overheid ontbreekt het bedrijven, burgers en instanties aan de gewenste zekerheid om te investeren in energieopslag. Het geven van richting betekent o.a. het bieden van inzicht in de locaties waar opslag de grootste maatschappelijke waarde heeft en het introduceren van de juiste prikkels hiervoor.

- *Energy Storage NL vraagt de Kamer om de minister aan te sporen de aanbevelingen van de Europese Commissie inzake energieopslag⁵ over te nemen door flexibiliteitsbehoeften in detail in kaart te brengen en te koppelen aan een concreet tijdspad voor implementatie.*
- *Vraag aandacht voor locatiegebonden nettarieven in het lopende interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) naar bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur.*

Afrondend

Wij hopen dat u bovenstaande suggesties wilt inbrengen tijdens het debat. Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met Stan van den Broek, belangenbehartiger Energy Storage NL, via stan.van.den.broek@fme.nl / 06-47228838.

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H0320\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H0320(01))